

lem. Det er klart, at de Radikale og Socialdemokraterne selv have stillet sig udenfor, de stille Fordringer, som det er umuligt at gaa med til. Det er derfor de andre Partier, der maa søge at finde en Overenskomst, som de i Fællesskab kunne tiltræde. Den ærede Ordførers Arbejde er gaaet i den Retning, det kan jeg kun paa-skønne og det saa meget mere, fordi, som nævnt, de yderligtgaende Blade og Talere fra Højres Side have ført et helt andet Sprog. De have talt om, hvor bekymrede de var for Landets Forsvar og dets Fremtid, hvor inderligt det laa dem paa Sinde. Og sammen med disse udtalte Bekymringer have de rettet de skarpeste Sigtelser mod den nuværende Forsvarsminister og hans Parti. Der har gennem meget af, hvad der skrives og siges fra den Side, gaaet en Understrøm af koghed politisk Fanatisme, og de have stemplet deres Modstandere som ansvarløse, usle og uvidende Personer. Der kan fremdrages adskillige Udtalelser i den Retning, navnlig fra Bladene. Det er derfor ingenlunde med Urette, synes jeg, naar det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen) i den Anledning udtalte: „Der rettes nu rasende Angreb mod dette Ministerium og særlig mod en enkelt Mand indenfor Ministeriet, og jeg tror, at hvis Smudspresseforeningen nogetsteds har haft nogen Opgave, saa var det den, at træde til ved denne Lejlighed“. Jeg beklager, at en Forhandling mellem Partier, der virkelig søge at komme til en Overenskomst, kan føres paa den Vis. Men, som sagt, jeg haaber, at hele den Bevægelse ikke gaar dybt ind i det Parti, der ogsaa skal være med i Overenskomsten, for at vi kunne faa en Ordning af Landets Forsvarsvæsen. I hvert Fald er en Kampmaade som den, jeg her har skildret, ikke skikket til at fremme, men vel skikket til at ødelægge et godt og nyttigt Samarbejde, der virkelig kan føre til et Maal.

Jeg tror ikke, at Kærligheden til Fædrelandet er mindre hos de frisindede Partier — og dertil regner jeg selvfølgelig baade Socialdemokraterne og de Radikale og os — end hos Højre. Men den Maade, hvorpaa der fra dette Partis Side skrives og tales, kalder ikke paa disse Følelser, men netop paa stik modsatte Følelser og Lidenskaber.

Vort lille Land er jo kun som et Husmandsbrug at regne ved Siden af de store Stater. Men i det lille Hjem og i det lille Land kan Kærligheden til Fædrelandet, Æresfølelsen og Selvstændigheds-

følelsen være lige saa stærk, og det er mit Haab, at hvis den Overenskomst, vi nu have sluttet, og som jeg føler mig forvisset om, at man fra alle Sider loyalt vil overholde, bliver vedtagen, vil man ogsaa dergennem i ikke ringe Grad bidrage til at vække Ansvarsfølelsen i vort Folk. Og jeg tror, at dette, at et Folk føler sit Ansvar og virkelig har Villie til at værne om sin Selvstændighed, er langt, langt værdifuldere end noget som helst andet, langt værdifuldere end Fæstninger og alt, hvad vi kunne lave ad militær Vej. Kan Villien til at værne om Fædrelandet ikke kaldes frem i vort Folk, saa hjælper alt det andet intet. Det er min Overbevisning, at denne Villie og Ansvarsfølelse i nogen Maade vil kunne skabes, naar man, som den højtærede Forsvarsminister udtalte, paa ny lægger den Sag, som blev afgjort paa Trods af Folket, i Folkets Haand, og det er mit Haab, at den Overenskomst, hvormed der nu er Tale, maa blive gennemført til Gavn og Held for Land og Folk.

Slengerik: Det ærede Medlem fra Grenaa (Pedersen-Nyskov) modstod ikke Fristelsen, trods den Advarsel, den højtærede Konseilspræsident gav os, til at pirre op i Køkkenmøddingen, men jeg vil dog ogsaa sige, at det kan være berettiget, og at man kan have megen Fornøjelse af det, thi der kan findes adskillige Perler i en saadan Mødding, og de blive jo ved at være Perler, selv om de have ligget i Møddingen.

Det ærede Medlem mente at have Ret til at paastaa, at det er ham og hans Partifæller og ikke det radikale Venstre, der ere i Overensstemmelse med Venstres Fortid. Det ærede Medlem fremdrog særlig Spørgsmaalet om, hvad Militærvæsenet maa koste. Det synes jeg ikke, han skulde have gjort; thi derved modbeviser han det, han ønsker at bevise. Jeg skal blot minde om Ordene i det forenede Venstres Program af 1872: Revisionen af Forsvarslovene maa ske under stadig Hensyn til Nødvendigheden af, at de nuværende store Byrder formindskes. Og jeg skal minde om Ordene i Reformpartiets Program af 1895, der kræver Nedgang i de militære Udgifter. Jeg trøster mig til at mene, at det er det radikale Venstre, der er i Overensstemmelse med disse Programpunkter, og ikke det ærede Medlems Parti.

Jeg forstaar godt, at Udtalelser, der ere fremsatte af forskellige Ordførere under Debatter i Fortiden, kunne fortolkes — og selvfølgelig særlig, naar de samme Ord-